

УДК 373.5.091.26:51

DOI: 10.31652/3041-2277-2025-3-7-18

Оцінювання навчальних досягнень з математики: від офіційних рекомендацій — до щоденної практики

Любов Михайленко¹, Анна Остафійчук², Іван Хутченко³

1. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна
E-mail: mikhailenkolf@gmail.com ORCID <https://orcid.org/0000-0001-5051-5561>
2. Сутисківський ліцей Вінницького району Вінницької області, с.Сутиски, Україна
E-mail: ann.maksumchyk2016@gmail.com
3. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна
E-mail: chytor96@gmail.com ORCID <https://orcid.org/0009-0002-9022-6996>

Анотація

У статті проаналізовано нові підходи до оцінювання навчальних досягнень учнів з математики в умовах реалізації концепції Нової української школи. На основі практичного досвіду роботи пілотних закладів у 8 класі окреслено шляхи впровадження оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти, його роль у підтримці особистісного розвитку учнів, а також виявлено труднощі та перспективи нової системи оцінювання. Мета роботи – проаналізувати особливості реалізації оцінювання навчальних досягнень учнів з математики в умовах реформи Нової української школи, виявити труднощі впровадження офіційних рекомендацій у щоденну практику вчителя та окреслити шляхи методичної підтримки педагогів.

Методологія. У дослідженні використано методи аналізу нормативно-правових документів, узагальнення результатів наукових досліджень і презентаційних матеріалів, а також систематизацію практичного досвіду вчителів, який представлено в межах круглого столу громадської організації «Дидактика математики». Особлива увага приділяється оцінюванню за групами результатів навчання та застосуванню формувального оцінювання як інструмента розвитку математичної компетентності. Наукова новизна полягає у висвітленні актуального педагогічного досвіду щодо реалізації нової системи оцінювання в математичній освітній галузі, деталізації труднощів на шкільному рівні. Систематизовано підходи до оцінювання, розроблені педагогічними колективами на основі академічної свободи.

Висновки. Наведені приклади реалізації рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання свідчать про високий рівень професійної рефлексії та готовність учителів до пошуку оптимальних рішень навіть в умовах обмеженої методичної підтримки. Загалом, нова система оцінювання відкриває можливості для гнучкого, справедливого й учнезорієнтованого підходу, проте її ефективне впровадження потребує широкого методичного супроводу, ресурсної підтримки й постійного професійного діалогу між наукою і шкільною практикою.

Ключові слова: навчання математики, НУШ, особистісний розвиток, оцінювання за групами результатів навчання, оцінювання навчальних досягнень учнів, формувальне оцінювання.

UDC 373.5.091.26:51

DOI: 10.31652/3041-2277-2025-3-7-18

Assessment of students' mathematics learning achievements: from official recommendations to everyday practice

Liubov Mykhailenko¹, Anna Ostafiichuk², Ivan Khutchenko³

1. Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine
E mail: mikhailenkolf@gmail.com ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5051-5561>
2. Sutysky Lyceum of Vinnytsia District, Vinnytsia Region, Sutysky, Ukraine
E mail: ann.maksumchuk2016@gmail.com
3. Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine
E mail: chyt96@gmail.com ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-9022-6996>

Abstract

The article analyzes new approaches to assessing students' mathematics learning achievements in the context of implementing the New Ukrainian School (NUS) concept. Based on practical experience in pilot 8th-grade classrooms, the study outlines ways of implementing student learning outcomes assessment in accordance with the requirements of the State Standard for Basic Secondary Education, highlights its role in supporting students' personal development, and identifies challenges and prospects of the new assessment system. The purpose of the study is to analyze the features of implementing student learning assessment in mathematics within the framework of the NUS reform, to identify difficulties in applying official recommendations in daily teaching practice, and to outline pathways for methodological support of teachers.

Methodology. The research employs methods of analysis of regulatory documents, generalization of scientific studies and presentation materials, and systematization of teachers' practical experiences shared during a roundtable organized by the NGO "Didactics of Mathematics." Special attention is paid to the assessment by groups of learning outcomes and the use of formative assessment as a tool for developing mathematical competence. Scientific novelty lies in the presentation of current pedagogical experience related to the implementation of a new assessment system in mathematics education and the detailing of practical challenges at the school level. The article systematizes assessment approaches developed by teaching teams based on the principle of academic freedom.

Conclusions. The presented examples of implementing assessment recommendations demonstrate a high level of professional reflection and teachers' readiness to seek optimal solutions even in conditions of limited methodological support. Overall, the new assessment system provides opportunities for a flexible, fair, and student-centered approach. However, its effective implementation requires extensive methodological guidance, resource support, and ongoing professional dialogue between science and school practice.

Keywords: mathematics education, New Ukrainian School, personal development, assessment by groups of learning outcomes, student learning assessment, formative assessment.

Постановка проблеми. Сучасна трансформація української освіти, що реалізується в межах концепції Нової української школи, передбачає суттєву зміну підходів до оцінювання навчальних досягнень учнів. Одним із ключових напрямів реформи є створення цілісної системи оцінювання результатів навчання. Л. Дворецька, вважає що інформація про навчальну успішність учнів поступово інтегруватиметься до єдиної бази даних, яка систематично оновлюватиметься результатами підсумкових оцінювань на ключових етапах загальної середньої освіти (через стандартизовані процедури), а також даними формульовального оцінювання. Основна мета впровадження такої системи — підвищення якості освітніх результатів та удосконалення освітньої діяльності загалом (Дворецька, 2022). У нормативних документах (МОН України, 2024, 2025) підкреслюється важливість академічної свободи вчителя у виборі форм, методів і засобів оцінювання. Водночас імплементація нових вимог у шкільну практику часто супроводжується труднощами: браком методичних роз'яснень, нечіткістю критеріїв для оцінювання за групами результатів навчання, а також невизначеністю у веденні облікової документації. Ці виклики актуалізують потребу у науково обґрунтованому аналізі та практичному супроводі змін, що відбуваються.

Аналіз джерел та останніх досліджень. Нині у світовій освітній практиці існує широкий спектр цілей та форматів оцінювання. Різні форми оцінювання використовуються для отримання інформації, яка слугує основою для прийняття рішень щодо якості математичної освіти на індивідуальному, інституційному та національному рівнях. Багато дослідників акцентують на тому, що оцінювання має слугувати насамперед інструментом покращення навчання. G.A. Nortvedt та N. Buchholtz зазначають, що ключові методологічні виклики оцінювання з математики пов'язані з питаннями «що» і «як» оцінювати. Питання «що» охоплює аспекти математичних компетентностей, які можна об'єктивно оцінити; питання «як» — способи реалізації оцінювання та методи вимірювання визначених результатів. Процес оцінювання в сучасному підході трактується авторами як циклічний процес (рис. 1), що включає чотири взаємопов'язані етапи. Перший етап – Framework (Концептуальна рамка / теоретична основа): на цьому етапі визначаються цілі оцінювання, структура компетентностей, які підлягають вимірюванню, формуються теоретичні засади та модель оцінювання. На другому етапі Operationalisation (Операціоналізація), відбувається перехід від теорії до практики: визначаються індикатори, критерії, створюються завдання, інструменти спостереження. На третьому етапі Measurement (Вимірювання) здійснюється оцінювання учнів за допомогою підготовлених інструментів; фіксуються результати та рівні досягнень. На четвертому етапі Validation (Валідація / перевірка обґрунтованості) аналізується, наскільки отримані результати дійсно відображають заявлені цілі та компетентності; у разі необхідності — модель або інструменти уточнюються, і процес повторюється. Циклічність цього процесу забезпечує його гнучкість і адаптивність до змін (Nortvedt, Buchholtz, 2018).

Подібний підхід до проектування системи оцінювання інтегруються й в українську освітню політику в межах НУШ.

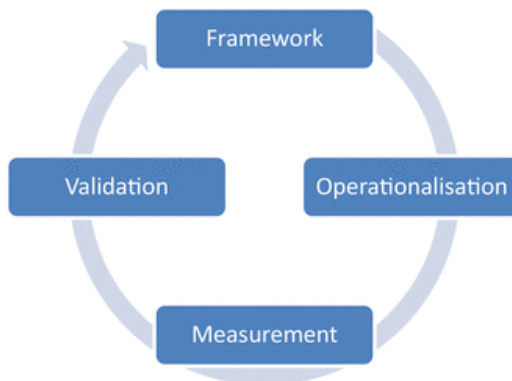

Рис. 1. Процес оцінювання за (Nortvedt, Buchholtz, 2018)

Проблема оцінювання в умовах НУШ розглядається у працях українських дослідників. П. Тадеєв та М. Тадеєва (2024) виокремлюють три цілі оцінювання учнівських досягнень: досягнути відкритого спілкування учнів та вчителя; процес оцінювання та його критерії повинні бути взаємозв'язаними з особливостями освітнього процесу та рівнем учнівських досягнень; процедура оцінювання повинна бути з одного боку ретельною й скрупульозною, а з другого – справедливою та неупередженою. Науковці обґрунтовують, що вибір будь якої форми оцінювання учнівських досягнень повинен демонструвати результати планування, впровадження та діагностику освітнього процесу. Важливим завданням учителя при оцінюванні рівня сформованості учнівських умінь є виявити не тільки сильні сторони й успіхи при вивченні конкретного предмета, а й слабкі сторони своєї діяльності та прогалини школярів у навчанні, використовуючи при цьому технології самооцінювання та самоаналізу (Тадеєв, Тадеєва, 2024). О. Матяш (2019) обґрунтовує необхідність виокремлення критеріїв та показників, за якими можна відстежувати рівень сформованості компетентностей учнів у процесі навчання геометрії. Л. Дворецька (2022) досліджувала роль оцінювання в системі внутрішнього забезпечення якості освіти. Науковиця підкреслює, що гнучкість і академічна свобода вчителя є важливими для якості освітнього процесу, але реалізація цього на практиці потребує методичного супроводу та чіткості в застосуванні критеріїв. О. Онопрієнко (2022) у своїх працях аналізує сучасні форми та методи оцінювання в початковій школі, наголошуючи на важливості різноманіття інструментів, орієнтованих на учня. Авторка наголошує, що ефективність оцінювання залежить від здатності вчителя обирати методики відповідно до специфіки предмета та потреб учнів. Ю. Простакова (2021) відзначає, що у межах реалізації концепції Нової української школи в 5 класі запроваджується триєдина модель оцінювання: формувальне (зворотний зв'язок, самооцінювання, взаємооцінювання), підсумкове (семестрове, річне) та проміжне (визначається на рівні школи). Авторкою зроблено акцент на формуальному оцінюванні, яке підтримує мотивацію учнів, емоційний комфорт, формує

навички самоконтролю та самооцінки. У роботах Д. Васильєвої (2025), Л. Михайленко (2022), О. Онопрієнко (2020) розкрито практичні підходи до організації формувального оцінювання на уроках математики.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на наявність офіційних рекомендацій (Наказ МОН №1093, Лист №1/4895-25), у щоденній практиці вчителів математики зберігається варіативність тлумачень і підходів до формувального та підсумкового оцінювання. Проблемними залишаються питання оцінювання за групами результатів, використання цифрових інструментів, надання зворотного зв'язку, організації самооцінювання та забезпечення прозорості для батьків. Окремої уваги потребує адаптація офіційних рекомендацій до умов реального навчального процесу: визначення прийнятних форм фіксації результатів, створення дієвих інструментів для оцінювання за групами результатів, а також організація цієї роботи в умовах обмеженого часу й зростаючого навантаження на вчителя.

Метою статті є аналіз особливостей реалізації оцінювання навчальних досягнень учнів з математики, з'ясування труднощів упровадження офіційних рекомендацій у повсякденну практику вчителя, а також окреслення шляхів удосконалення методики оцінювання з урахуванням специфіки предмета та реалій шкільної освіти.

Виклад основного матеріалу. У 2022 році засновано Громадську організацію «Міжнародна асоціація дослідників з дидактики математики» яка об'єднує науковців у галузі методики навчання математики, вчителів-практиків та здобувачів третього рівня вищої освіти, які працюють над розвитком сучасної математичної освіти. Основна мета діяльності громадської організації — створити ефективні умови для глибокого вивчення, аналізу, дослідження та поширення інноваційних ідей щодо дидактики математики в школі та ефективної підготовки майбутніх учителів математики. Організація ініціює та проводить дослідження актуальних проблем математичної освіти, організовує наукові семінари, круглі столи, конференції, а також популяризує ефективні методичні підходи через власні освітні ресурси, зокрема сайт mathdidactics.org.ua. Для наукового семінару уже стало гарною традицією завершувати навчальний рік у форматі круглого столу, до якого запрошують вчителів-практиків.

У 2025 році громадська організація обрала для круглого столу актуальну тему — «Оцінювання учнівських навчальних досягнень з математики в сучасних умовах». Обговорення зосереджено не лише на зміні форм чи критеріїв, а передусім — на переосмисленні ролі оцінювання в освітньому процесі. В умовах впровадження реформи НУШ оцінювання розглядається як інструмент підтримки розвитку учня, а не лише контролю. Захід об'єднав науковців і вчителів-практиків задля пошуку відповідей на ключове запитання: як оцінювати так, щоб учень ріс, а не втрачав мотивацію.

Під час круглого столу, ініційованого ГО «Дидактика математики», учасники — провідні вчені, методисти, учителі-практики — мали змогу поділитися міркуваннями щодо реального

стану оцінювання результатів навчання з математики в умовах реформ Нової української школи.

У виступі професора Олександра Школьного (УДУ імені Михайла Драгоманова) було окреслено глибокі методологічні засади процесу навчання і оцінювання, акцентовано на необхідності цілісного підходу до формування математичної компетентності. Професор підкреслив, що математична освіта має бути спрямована на розвиток мислення, уміння аналізувати та інтерпретувати, а не лише на відтворення готових алгоритмів. У цьому контексті оцінювання розглядається не як контроль, а як інструмент підтримки інтелектуального зростання учнів.

Дарина Васильєва (Інститут педагогіки НАПН України) у своєму виступі окреслила формувальне оцінювання як важливу складову цілісної системи навчання. Вона підкреслила, що ефективне оцінювання має виходити за межі фіксації результату, виконуючи роль інструмента розвитку мислення, саморефлексії та планування подальших освітніх кроків учня. Зокрема, було акцентовано на таких аспектах: формувальне оцінювання не суперечить поточному та підсумковому, натомість доповнює їх і дозволяє зробити освітній процес гнучкішим, інклюзивнішим, адаптивним до потреб учнів. Окрему увагу приділено особливостям впровадження нових підходів до оцінювання, зокрема: епізодичності використання інструментів; відсутності корекції планування на основі зворотного зв'язку; хибного ототожнення формувального оцінювання з рівневим; фокусу лише на помилках без аналізу поступу; недостатнього впровадження цифрових засобів; небажання змінювати усталені підходи до оцінювання. З огляду на виклики, було підкреслено необхідність: розширення методичного інструментарію; створення доступних цифрових рішень; чіткого розведення понять «контроль» і «формувальне оцінювання»; запровадження дієвих форм самооцінювання та взаємооцінювання учнів.

У контексті окреслених змін особливої цінності набуває аналіз досвіду вчителів, які безпосередньо впроваджують нові підходи до оцінювання в освітньому середовищі. Учительки математики Валентина Пивоварова (Сумська область), Світлана Щепаняк (Львівська область), Анна Остафійчук (Вінницька область) та Ніна Гудзь (Кривий Ріг) поділились власним досвідом оцінювання навчальних досягнень учнів з математики в НУШ. Виступи учасників круглого столу стали цінним джерелом рефлексії над цим процесом.

Загальним для представлених прикладів є поступовий перехід від контролю результату — до підтримки розвитку учня. Формувальне оцінювання сприймається педагогами як засіб педагогічної взаємодії, що сприяє самопізнанню, рефлексії та усвідомленню власного поступу учнями. Усі чотири педагогині наголошують, що впровадження таких змін потребувало перегляду усталених підходів до навчання й зосередження уваги на учневі як активному суб'єктові навчального процесу. У процесі переосмислення своїх практик учительки насамперед зосередили увагу на чіткому формулюванні очікуваних результатів навчання,

доступному для учнів. Це дало змогу зробити навчальні цілі зрозумілими та досяжними. Критерії оцінювання будувалися на реалістичних і прозорих вимогах — таких як правильність виконання завдань, досягнення певної кількості балів, або розв’язання ключових задач у межах теми. Всі учительки у своїй практиці активно використовують цифрові ресурси: інтерактивні платформи «На урок», «Всеосвіта», додатки Kahoot, LearningApps, що не лише сприяє оперативному зворотному зв’язку, а й мотивує учнів до участі. Окремо звертають увагу на організацію математичних квестів, які поєднують гру, дослідження та командну роботу, сприяючи розвитку логічного мислення та навичок співпраці. Педагогині також впроваджують різноманітні техніки формувального оцінювання: візуальні («лінійка успіху», сигнальні картки, хмари слів), письмові, усні й навіть рухові прийоми. Їх мета — дати учневі зворотний зв’язок у доступній формі, залучити до оцінювання як до природного етапу навчання. Одним із найбільш ефективних прийомів стала робота з інтерактивними аркушами, які дозволяють учням бачити свої помилки й аналізувати їх не як невдачі, а як точки зростання. Практикується також самооцінювання і взаємооцінювання: учні заповнюють чек-листи, працюють із маркерами, користуються «емоційним термометром» — простими візуальними засобами для фіксації власного розуміння. Крім того, систематичне педагогічне спостереження фіксується у таблицях, картках і цифрових нотатках. Як зазначають учительки, значну частину цих ідей вони почерпнули з професійних освітніх спільнот, онлайн-курсів, відкритих педагогічних платформ а також із методичних розробок представлених авторами підручників. Наведений досвід доводить, що формувальне оцінювання — це не лише вимога часу, а й практичний інструмент, який допомагає вчителю якісно організовувати навчання, а учневі — краще усвідомлювати власний поступ і навчатися з упевненістю.

Одним із напрямів, що викликає жвавий інтерес у педагогічній спільноті, є оцінювання за групами результатів навчання — підхід, передбачений чинними нормативними документами. Згідно з Листом МОН № 1/4895-25, для визначення семестрової оцінки за кожною групою результатів учитель може двічі протягом семестру здійснити поточне оцінювання і щонайменше раз — підсумкову роботу. Це може бути окрема підсумкова робота за кожною групою або одна комплексна за всіма. Поточні оцінки зафіксуються в журналі з зазначенням дати та групи результатів (ГР1, ГР2, ГР3). При оцінюванні кількох груп результатів одночасно, кожна має бути представлена окремо.

Учителі, які беруть участь у пілотному впровадженні НУШ, відзначають наявність методичних посібників і збірників завдань до підручників, де передбачено оцінювання за групами результатів. Наприклад, авторський колектив (Школьний О.В. та ін., 2024) пропонує контрольні роботи, у яких завдання розподілені за групами результатів і позначені відповідними номерами: 1), 2), 3). Такий підхід полегшує облік досягнень учнів і дає змогу здійснювати диференційований аналіз.

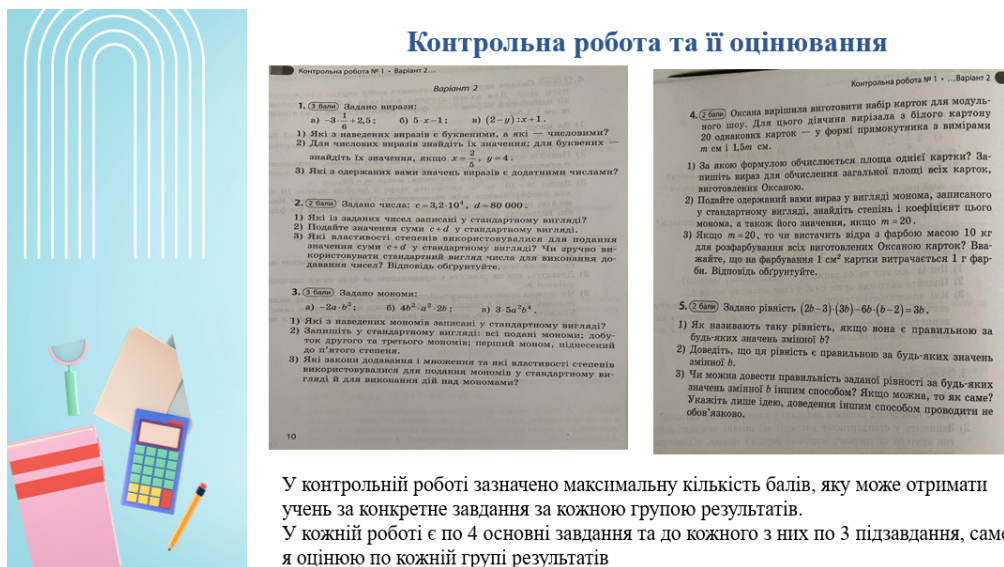

Рис.2. Структура контрольної роботи з позначенням груп результатів (презентація С. Щепаняк)

Водночас деякі авторські рішення виявилися недостатньо придатними для повноцінного оцінювання всіх груп результатів. Зокрема, учителі, які працюють за підручником О. Істера, зазначають, що завдання для оцінювання першої групи результатів (створення математичних моделей) і другої (розв'язування задач) є достатніми. Натомість оцінювання за третьою групою результатів (інтерпретація та критичний аналіз) викликає труднощі через відсутність чітко структурованих завдань.

Автори навчального посібника (Істер, 2024) пропонують оцінювати третю групу результатів, аналізуючи діяльність учнів під час уроків — зокрема, уміння пояснювати кроки розв'язання, оцінювати реалістичність результату, шукати альтернативні способи — та організовуючи зворотний зв'язок, наприклад у формі анкетування після виконання письмової роботи. Проте такий підхід охоплює переважно компонент рефлексії, тоді як чинні рекомендації МОН (лист № 1/4895-25) передбачають, що оцінювання результатів кожної з трьох груп має відбуватися не лише на основі загальних спостережень, а й у межах спеціально підготовлених інструментів — тематичних чи підсумкових робіт. Крім того, критерії оцінювання третьої групи результатів охоплюють не лише рефлексивний компонент, а й розвиток аналітичного мислення, аргументації, комунікації та співпраці, що вимагає створення завдань відповідного рівня складності та структури. Отже, наявні в підручниках інструменти потребують подальшого вдосконалення для забезпечення повноцінного оцінювання за всіма групами результатів, зокрема третьою, яка є ключовою для формування критичного мислення та рефлексивного навчання.

Учительки, які взяли участь у круглому столі ГО «Дидактика математики», поділилися власними напрацюваннями щодо реалізації оцінювання навчальних досягнень учнів з

математики за трьома групами результатів. Зокрема, вони демонстрували приклади запропонованих контрольних робіт із чітким позначенням груп результатів, що дає змогу більш структуровано оцінити знання та вміння учнів (рис. 3, 4).

Для оцінювання таких робіт педагогині створювали власні шкали оцінювання, які відображають відповідність завдань до кожної з груп результатів навчання.

Варіант 1		ГР 1	ГР 2	ГР 3	<table><tr><td>Група результатів 1</td><td>Досліджує ситуації та створює математичні моделі</td></tr><tr><td>Група результатів 2</td><td>Розв'язує математичні задачі</td></tr><tr><td>Група результатів 3</td><td>Інтерпретує та критично аналізує результати</td></tr></table>	Група результатів 1	Досліджує ситуації та створює математичні моделі	Група результатів 2	Розв'язує математичні задачі	Група результатів 3	Інтерпретує та критично аналізує результати
Група результатів 1	Досліджує ситуації та створює математичні моделі										
Група результатів 2	Розв'язує математичні задачі										
Група результатів 3	Інтерпретує та критично аналізує результати										
У завданнях 1–3 оберіть правильну відповідь із запропонованих (А–Г).											
1.	$\frac{3m-7}{p} + \frac{7}{p} = \dots$ А. $\frac{3m}{2p}$ В. $\frac{3m}{p}$ Б. $\frac{3m-14}{p}$ Г. $\frac{3m+14}{p}$	1	0,5	1							
2.	Подайте вираз $a^{12} : a^{-2}$ у вигляді степеня з основою a . А. a^{10} Б. a^{-6} В. a^{14} Г. a^{-24}	2	0,5	1							
3.	Для функції $y = \sqrt{x}$ знайдіть значення y , яке відповідає значенню $x = 16$. А. 256 Б. -4 В. -4 або 4 Г. 4	3	0,5	1							
4.	Знайдіть значення виразу: 1) $\sqrt{2\frac{1}{4} + 5\sqrt{0,16}}$; 2) $\sqrt{5} \cdot \sqrt{0,2} + (-\sqrt{3})^2$.	4	2	1							
5.	Спростіть вираз $-\frac{4}{9}m^{-3}n^5 \cdot 3\frac{3}{8}m^{-5}n^{-2}$.	5	1	1							
6.	Розв'яжіть рівняння: 1) $2x^2 + 9x + 4 = 0$; 2) $\frac{x^2}{x+1} = \frac{2x+3}{x+1}$.	6	2	2							
7.	Спростіть вираз $\frac{3m}{m-4} - \frac{m+2}{2m-8} - \frac{96}{m^2+2m}$.	7	1	1							
8.	Моторний човен проплив 48 км за течією річки і повернувся назад, витративши на весь шлях 7 год. Знайдіть власну швидкість човна, якщо швидкість течії річки дорівнює 2 км/год.	8	2	3							
9.	Побудуйте графік функції $y = \frac{6x-18}{3x-x^2}$.	9	2	1,5	1						

Рис.3. Структура контрольної роботи з позначенням груп результатів (презентація А. Остафійчук)

		ГР 1	ГР 2	ГР 3	Як здійснюється розподіл груп результатів? Існує 3 групи результатів (ГР) за якими оцінюється робота учнів НУШ з математики: ГР 1 Досліджує ситуації та створює математичні моделі; ГР 2 Розв'язує математичні задачі; ГР 3 Інтерпретує та критично аналізує результати. Допоможи розподілити групи результатів по завданням зі скриншоту так, щоб кожна група в результаті оцінювалася 12 балами. В стовпчиках треба заповнити кількість балів, яку учень може отримати за кожне завдання відповідно до групи. Групи мають відповідати типу завдання.
1	Укажи відношення, яке разом з відношенням $12 : 8$ складе пропорцію. А. $2 : 1$ Б. $3 : 2$ В. $4 : 3$ Г. $5 : 4$	0	1	1	
2	Обчисли: $-1,5 + (-6,5)$. А. 8 Б. -5 В. 5 Г. -8	0	1	1	
3	Укажи число, яке менше від -1,19. А. -1,089 Б. -1,18 В. -1,2 Г. -1,175	0	1	1	
4	Знайди середнє арифметичне чисел -5,8 і 2,6. А. 1,6 Б. -1,6 В. -3,2 Г. 3,2	1	1	1	
5	Знайди значення виразу: 1) $\left -\frac{7}{20} \right - \left \frac{3}{5} \right $ 2) $5\frac{1}{3} \cdot \left(-2\frac{5}{8} \right)$.	1	2	1	
6	Познач на координатній площині точки А(2; -3) і В(-6; 1). Знайди середину відрізка АВ — точку С. Які координати має точка С?	2	1	1	
7	Розв'яжи рівняння: $6(2,5 - 1,5x) = 16,5 - 1,5(3 + 2x)$.	2	2	2	
8	Зібрані гриби розклали в три кошики. У перший поклали 24 гриби. У другий — $\frac{5}{8}$ від кількості грибів у першому кошику і 60 % від кількості грибів у третьому. Скільки всього зібрали грибів?	3	2	2	
9	Брусоч, що має форму прямокутного паралелепіпеда, потрібно пофарбувати. Виміри бруска: 60 см, 70 см, 40 см. Скільки знадобиться фарби, якщо на 1 дм ² поверхні витрачається 2,9 г фарби?	3	1	2	

Рис.4. Структура письмової роботи та шкала оцінювання з використанням ШІ (презентація Н. Гудзь)

Частину таких шкал учителі створювали самостійно, інші — із залученням цифрових інструментів, зокрема ChatGPT. Наприклад, Ніна Гудзь зазначила, що використовувала штучний інтелект для формування чітких формулювань критеріїв оцінювання.

У виступах учителів математики, зокрема Анни Остафійчук (співавторки цієї статті), було акцентовано не лише на позитивних змінах, пов'язаних із впровадженням оцінювання за групами результатів, а й на низці практичних викликів. Серед них — зростання навантаження на вчителя, нестача методичних матеріалів та складнощі в поясненні нових підходів батькам.

Відповідно до *Наказу МОН №1093*, заклади освіти отримали академічну свободу у виборі форм і підходів до поточного та підсумкового оцінювання. Однак у серпні 2024 року, коли документ лише набув чинності, роз'яснення та приклади його реалізації ще були відсутні. Саме тому, в навчальному закладі Анни Остафійчук було прийнято рішення розробити власні алгоритми щодо формування семестрової оцінки за групами результатів, а також ведення записів у класному журналі відповідно до нових вимог. У результаті була створена внутрішня модель, яка, як з'ясувалося згодом, значною мірою збігається з офіційно представленою *моделлю №3* (Лист МОН від 14.03.2025 №1/4895-25).

Педколективом ліцею було прийнято спільні підходи для всіх освітніх галузей: вибір між комплексною чи окремими роботами, фіксація результатів у журналі та додаткове ведення щоденника спостережень. Попри активну роботу колективу, залишаються проблеми: емоційне навантаження на вчителя, недостатня кількість прикладів для оцінювання за групами результатів, складність сприйняття нової системи батьками.

Після першого року роботи за новими вимогами до оцінювання навчальних досягнень учнів колектив ліцею дійшов таких попередніх висновків: обрано модель оцінювання, яка буде застосовуватися наступного року; визначено найзручніший електронний журнал для ведення обліку; прийнято рішення оцінювати всі самостійні роботи за трьома групами результатів; усвідомлено потребу в підвищенні кваліфікації та методичному супроводі для глибшого розуміння системи.

Водночас переваги нового підходу очевидні. Для вчителя — це професійна автономія та можливість диференціювати оцінювання. Для учня — прозорість процесу, зменшення стресу, розвиток уміння вчитися та брати відповідальність за результати.

Разом із тим залишається *відкрите питання*, наскільки нова система оцінювання справді сприяє покращенню якості освітнього процесу. На нашу думку, цей аспект потребує подальшого осмислення й широкого обговорення в професійній спільноті.

Висновки. Описані приклади реалізації рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання демонструють як позитивний досвід упровадження нової системи оцінювання, так і наявні труднощі, які потребують подальшої методичної підтримки, наукового осмислення й обговорення в професійній спільноті. Ці приклади свідчать про високий рівень професійної

рефлексії та готовність учителів до пошуку оптимальних рішень навіть в умовах обмеженої методичної підтримки. Учителі готові до реалізації академічної свободи у виборі моделі оцінювання, у виборі посібників для оцінювання проте не до самостійної розробки цих матеріалів.

Загалом, нова система оцінювання відкриває можливості для гнучкого, справедливого й учнезорієнтованого підходу, проте її ефективне впровадження потребує широкого методичного супроводу, ресурсної підтримки й постійного професійного діалогу між наукою і шкільною практикою. Подальші дослідження мають бути спрямовані на вивчення впливу формувального та критеріального оцінювання на навчальні результати та освітню мотивацію учнів.

Список використаних джерел

- Букалов, Л., & Васильєва, Д. (2025). *Формувальне оцінювання у навчанні математики: методичний посібник*. Київ: Видавничий дім «Освіта». ISBN 978-966-983-580-2 (ел.)
- Дворецька, Л. П. (2022). До питання оцінювання навчальних досягнень учнів Нової української школи в системі внутрішнього контролю якості освіти в закладі загальної середньої освіти. *Матеріали 5-ї Міжнародної науково-практичної конференції "Eurasian scientific discussions" (5-7 червня 2022 р.)*, Барселона: Barca Academy Publishing, 410–416. ISBN 978-84-15927-32-7.
- Істер, О. С., & Істер, Д. О. (2025). *Геометрія: самостійні та діагностичні роботи. 8 клас*. Київ: Генеза.
- Матяш О.І., Тютюнник Д.О. (2019). Проблема визначення критеріїв та показників математичних компетентностей набутих учнями у процесі навчання геометрії. *Фізико-математична освіта*, Випуск 20(2), 89–93. <https://doi.org/10.31110/2413-1571-2019-020-2-014>
- Міністерство освіти і науки України. (2024, серпень 2). *Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання: Наказ №1093*.
- Міністерство освіти і науки України. (2025, березень 14). *Про окремі питання оцінювання результатів навчання: Лист №1/4895-25*.
- Михайленко, Л. (2022). Сучасні підходи до впровадження формувального оцінювання на уроках математики. *Фізико-математична освіта*, 37(5), 43–49. <https://doi.org/10.31110/2413-1571-2022-037-5-006>
- НУШ Математика 7 клас. (2024). *Збірник робіт для формувального та підсумкового оцінювання / Шкільний*, О. В., Нелін, Є. П., Простакова, Ю. С., Милянник, А. І. Харків: Ранок.
- Онопрієнко, О. В. (2020). *Інструментарій оцінювання результатів компетентісно орієнтованого навчання молодших школярів: методичний посібник*. Київ: КОНВІ ПРИНТ. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/722959/1/ПОСІБНИК_Онопрієнко.pdf
- Онопрієнко, О. (2022). Modern forms and methods of control and evaluation of the primary schoolchildren's educational achievements. *New Inception*, 4, 22–29. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5972417>
- Оцінювання в 5–9 класах НУШ: відповідаємо на запитання. (н.д.). <https://mon.gov.ua/news/otsiniuvannia-v-59-klasakh-nush-vidpovidaemo-na-zapytannia>
- Простакова, Ю. С., & Вітковська, О. І. (2022). Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів в 5 класі з математики в умовах реалізації концепції «Нова українська школа». У *Наумовські читання: матеріали XIX наук.-метод. конф. здобувачів вищої освіти та молодих учених*, Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 94–97. <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/8008>
- Тадеев, П., & Тадеева, М. (2024). Форми і методи оцінювання результатів сформованості операційних та практичних умінь учнів наукових ліцеїв (вітчизняний та зарубіжний формат). *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*, 1(1), 215–230. <https://doi.org/10.33216/2220-6310/2024-108-1-215-230>
- Didactics of mathematics. (н.д.). Google Sites. <https://sites.google.com/view/mathdidactics/головна-сторінка>

Nortvedt, G. A., & Buchholtz, N. (2018). Assessment in mathematics education: responding to issues regarding methodology, policy, and equity. *ZDM Mathematics Education*, 50, 555–570. <https://doi.org/10.1007/s11858-018-0963-z>

References

- Bukalov, L., & Vasylyeva, D. (2025). *Formuval'ne otsynuyannya u navchanni matematyky: metodychnyy posibnyk* [Formative assessment in mathematics teaching: Methodical manual]. Kyiv: Vydavnychyy dim "Osvita". [In Ukrainian].
- Dvoretzka, L. P. (2022). *Do pytannya otsynuyannya navchal'nykh dosyahnen' uchniv Novoyi ukrayins'koyi shkoly v systemi vnutrishn'oho kontrolyu yakosti osvity v zakladi zahal'noyi seredn'oyi osvity* [On the issue of assessment in the NUS system of internal quality assurance]. In *The 5th International scientific and practical conference "Eurasian scientific discussions"* (pp. 410–416). Barca Academy Publishing. ISBN 978-84-15927-32-7. [In Ukrainian].
- Ister, O. S., & Ister, D. O. (2025). *Heometriya: samostiyni ta diahnostychni roboty. 8 klas* [Geometry: independent and diagnostic works. Grade 8]. Kyiv: Heneza. [In Ukrainian].
- Matiash, O., & Tiutiunyk, D. (2019). Problem of determination of criteria and indicators of mathematical competencies acquired by students in the process of studying geometry. *Physical and Mathematical Education*, 20(2), 89–93. <https://doi.org/10.31110/2413-1571-2019-020-2-014> [In Ukrainian].
- Ministry of Education and Science of Ukraine. (2024, August 2). *Pro zatverdzhennya rekomendatsiy shchodo otsynuyannya rezultativ navchannya: Nakaz №1093* [On approval of recommendations for learning outcomes assessment: Order No. 1093]. [In Ukrainian].
- Ministry of Education and Science of Ukraine. (2025, March 14). *Pro okremi pytannya otsynuyannya rezultativ navchannya: Lyst №1/4895-25* [On specific issues of learning outcomes assessment: Letter No. 1/4895-25]. [In Ukrainian].
- Mykhailenko, L. (2022). Suchasni pidkhody do vprovadzhennya formuval'noho otsynuyannya na urokakh matematyky [Modern approaches to formative assessment in math classes]. *Fiziko-matematychna osvita / Physical and Mathematical Education*, 37(5), 43–49. <https://doi.org/10.31110/2413-1571-2022-037-5-006> [In Ukrainian].
- NUSH Mathematics Grade 7. (2024). *Zbirnyk robit dlya formuval'noho ta pidsumkovoho otsynuyannya* [Collection of tasks for formative and final assessment] / Shkol'nyi, O. V., Nelin, Ye. P., Prostakova, Yu. S., Milyanyk, A. I. Kharkiv: Ranok. [In Ukrainian].
- Onopriienko, O. V. (2020). *Instrumentariy otsynuyannya rezultativ kompetentnisno oriyentovanoho navchannya molodshykh shkolyariv: metodychnyy posibnyk* [Assessment tools for competency-based learning in primary school: Methodical guide]. Kyiv: KONVI PRINT. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/722959/1/ПОСІБНИК_Онопрієнко.pdf [In Ukrainian].
- Onopriienko, O. (2022). Modern forms and methods of control and evaluation of the primary schoolchildren's educational achievements. *New Inception*, 4, 22–29. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5972417>
- Otsynuyannya v 5–9 klasakh NUSH: vidpovidayemo na zapytannya [Assessment in grades 5–9 of NUS: answering questions]. (n.d.). <https://mon.gov.ua/news/otsynuyannya-v-59-klasakh-nush-vidpovidaiemo-na-zapytannya> [In Ukrainian].
- Prostakova, Yu. S., & Vitkovs'ka, O. I. (2022). Osoblyvosti otsynuyannya navchal'nykh dosyahnen' uchniv v 5 klasi z matematyky v umovakh realizatsiyi kontseptsiyi "Nova ukrayins'ka shkola" [Features of learning outcomes assessment in grade 5 mathematics within the concept of NUS]. In *Naumovski chytannya: Materials of the XIX scientific-methodological conference*, (pp. 94–97). Kharkiv National Pedagogical University. <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/8008> [In Ukrainian].
- Tadeiev, P., & Tadeieva, M. (2024). Formy i metody otsynuyannya rezultativ sformovanosti operatsiynykh ta praktychnykh umin' uchniv naukovykh litseiv (vitcheznyany ta zarubizhnyy format) [Forms and methods for assessing operational and practical skills of scientific lyceum students (national and foreign formats)]. *Dukhovnist' osobystosti: metodolohiya, teoriya i praktyka*, 1(1), 215–230. <https://doi.org/10.33216/2220-6310/2024-108-1-215-230> [In Ukrainian].
- Didactics of mathematics. (n.d.). Google Sites. <https://sites.google.com/view/mathdidactics/головна-сторінка>
- Nortvedt, G. A., & Buchholtz, N. (2018). Assessment in mathematics education: responding to issues regarding methodology, policy, and equity. *ZDM Mathematics Education*, 50, 555–570. <https://doi.org/10.1007/s11858-018-0963-z>